

thingsmand for 1ste Kreds (L e h m a n n) modtaget Underretning om, at han ønsker i Landsthinget at stille følgende Forespørgsel til Justitsministeren:

„Agter Regjeringen i indværende Samling at indbringe det Udkast til Lov om Islands forfatningsmæssige Stilling i Riget, over hvilket den har indhentet det sidst afholdte islandske Althings Betænkning?“ Spørgsmaalet om denne Forespørgsels Fremme skal komme paa Dagsordenen for et følgende Møde.

Endelig har jeg modtaget en Skrivelse fra d'Hr. Thanning og Appel af 5te ds., med Exemplarer af et Skrift om Landpostvæsenet, som ønskes omdeelte til Rigsdagens Medlemmer. Omdelingen har fundet Sted.

Den første Sag paa Dagsordenen var Første Behandling af:

„Udkast til Lov angaaende en forhøjet Pigning til Amternes Skolefond.

(Lovudkastet findes i Tillæg A. Sp. 1675 ff.)

Nielsen: Hvad der i forrige Session er gaaet forud for det foreliggende Lovudkast, vil være i det høie Things Grindring, ligesom det ogsaa er antydet i Motiverne til Lovudkastet. Det maa paafjønnes, at den nuværende ærede Kultusminister har ved at forelægge Udkastet taget et saadant Hensyn til de dengang fremsatte Ønsker, at Rigsdagen derved er bleven forfæstet for en Gjentagelse af flere lignende Lovudkast, der ellers vilde have været en udeblivelig Følge. Det maa vistnok ogsaa paafjønnes, at der i Lovudkastet er optaget Bestemmelser, som ville bringe Udskrivningen af Bidragene til Skolefonden i nærmere Overeensstemmelse med Landcommunallovens Forskrifter, end tidligere har været Tilfældet. Men der bliver dog Udskilligt tilbage, som jeg for mit Bedkommede vilde have anset det for ønskeligt at faae optaget i Loven, og jeg skal tillade mig at fremsætte nogle Bemærkninger desangaaende. I det forrige Lovudkast var Maximum for det Bidrag, der kunde udskrives, sat til 36 Skilling, medens det her er nedsat til 32 Skilling. Jeg lægger ikke stor Vægt herpaa; naar man overhovedet

skal beholde en Begrænsning, tør jeg vel antage, at den her foreslaaede vil strække til for nogen Tid, skjøndt der paa den anden Side ikke forekommer mig at være Noget ivoen for at beholde den videre Grændse; man vilde da have en større Garanti for ikke atter engang i Tiden at skulle komme til at forhøje Bidraget. Jeg siger: forsaavidt man overhovedet vil beholde en Begrænsning, og jeg skal siden komme til at berøre, hvad jeg mener dermed. Som jeg alt for bemærkede, vil Udkastet bringe en større Harmoni tilveie imellem Udskrivningen til Skolefonden og Landcommunallovens Forskrifter om Kommunernes Udskrivningsbemyndigelse. Der er ved Loven af 8de Marts 1856 hjemlet Kommunerne en Udskrivningsbemyndigelse, hvorigjennem Statskassen i vidt Omfang kan føres ind paa at deeltage i alle Skolefondsudgifterne, og det er saaledes altsaa en væsentlig Forandring, naar der i det foreliggende Lovudkast gjøres den Indskrænkning heri, at Statskassens Bidrag for Fremtiden kun skal angaae Udskrivningen til Pensioner og Alderstillaeg. Grunden til, at Statskassen burde bidrage dertil, er ogsaa tidligere bleven omtalt. Det var jo, fordi Loven havde saa at sige paanoet Kommunerne Forpligtelsen til at yde visse Pensioner og Alderstillaeg. Dette Paalæg kunde komme til at overfuge Kommunens Kræfter, og derfor traadte Staten til; men idet Staten traadte til i den Henseende, traadte den ogsaa til med Hensyn til de øvrige Udgifter, som paahvilede Skolefonden, og det er dette, som jeg har anset for ikke rigtigt, og som nu navnlig ikke er i Overensstemmelse med Landcommunallovens udtrykkelige Bestemmelser. Men naar da nu Statskassens Bidrag er indskrænket til disse lovbestemte Udgifter, saa formener jeg, at der bliver Spørgsmaal, om det overhovedet maatte være nødvendigt at have nogen Maximumgrændse for Udskrivningen. Jeg siger: lovbestemte Udgifter; thi Alderstillaegene ere aldeles lovbestemte, og det er 1 Rd. for hver 12 Ldr. Garforn i Amtet, og det staaer altsaa slet ikke i Autoriteternes Magt at forhøje eller formindske dem. Hvad Pensionerne angaaer, saa kunne de ganske vist i een Henseende siges ikke at være lovbestemte, idet deres samlede Sum afhænger af